

**INTERYERIDA KO'KALAMZOR BURCHAKLARNI TASHKIL
ETISHNING TEXNIK TAMOYILLARI**

Abdug'aniyeva Nozima Arslon qizi

Talaba (JizPI),

Abdullayev Allayor Mamadiyor o'g'li

Assistent (JizPI), (1-sho'ba, +99899 558 88 03)

***Annotatsiya.** Maqolada turar-joylardagi oshxona va ovqatlanish interyerlarini tashkillashtirishda o'simliklarning xususiyatlari va ularni kompozision yechimlari haqida ma'lumotlar keltirilgan.*

***Аннотация.** Представлена информация о характеристиках растений и их композиционных решениях при организации кухонно-обеденных интерьеров в жилых зданиях.*

***Annotation.** Information about the characteristics of plants and their compositional solutions in the organization of kitchen and dining interiors in residential buildings is presented.*

***Kalit so'zlar:** Fito dizayn, flora dizayn, fitonsid, mox, torf, osma savatlar, fikus.*

***Ключевые слова:** фитодизайн, флора дизайн, фитонцид, мох, торф, подвесная корзина, фикус.*

***Key words:** Phyto design, flora design, phytoncide, moss, peat, hanging baskets, ficus.*

Inson hayoti doimo tabiat bilan uzviy bog'liqlik, u o'simliklar hayoti bilan ham bog'liqdir. Turli xalqlarda ularning ijtimoiy, diniy, madaniy–tarixiy yashashi va tabiiy–iqlim sharoitlariga bog'liq holda o'simliklarga va tabiatga bo'lgan munosabat turlicha shakllangan. Turar joy interyerini o'simliklar bilan bezash odati esa, fikrimizcha, iqlimi va tabiati tez o'zgaruvchan mamlakatlarning uy muhitida tirik tabiat elementlarining bo'lishi va ulardan foydalanishi ehtiyojlaridan kelib chiqqan. Hozirda esa keng qamrovli umumdunyo shaharlashuv jarayoni munosabati bilan turli xonalar interyerlarini shakllantirishda o'simliklardan foydalanish an'anasi insonlarning tabiatga yaqin bo'lish ishtiyoqiga asoslanmoqda.

Shaharlar va sanoat markazlarining tez sur'atlar bilan o'sishi sharoitida inson oynalar, temir beton va sintetik materiallardan ishlangan devorlar iskanjasida soatlab qolib ketishi tufayli tabiiy o'simliklarning interyerlardagi roli katta. O'simliklar insonni tabiat bilan munosabatda bo'lishi, shaklining go'zalligi, xushbo'y hidi va yoqimli yashil tusi bilan kishini quvontiradi, uning nerv tizimiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va ayni paytda tinchlantiruvchi kuchga va ahamiyatga ham egadir.

Biroq, inson turmushida o'simliklarning sanitariya va gigiyenik vazifalari ham o'ta muhimdir. O'simliklar changni yutadi, xonalar havosini tashqi ochiq muhitga nisbatan 20 marta ko'p bo'ladigan uglekisli gazdan tozalaydi, havoni namlatadi va ionlashtiradi, haroratini pasaytiradi va, eng muhimi, o'simliklar inson hayoti uchun havf tug'diruvchi turli xil zararli mikroorganizmlarni yo'q qiladi va o'ldiradi.

Flora va fitodizayn me'moriy yopiq muhitning shakllanishida o'simliklardan foydalanib, ularni uy sharoiti predmetlari va jihozlari bilan uyg'unlashtiradi. Bunda interyerlar mikroiklimi sharoitiga mos keluvchi eng manzarali va eng chidamli o'simliklarning tropik va subtropik turlari tanlab olinadiki, ular o'z navbatida insonlarga yuqori darajada estetik ta'sir ko'rsatadi va zararli mikroblarga qarshi turuvchi zamonaviy fito muhitni shakllantiradi.

Ko'proq oshxonada o'simliklarni oyna oldiga joylashtiradi. O'simliklarni parvarish qilishda rakovinaning yon atrofi eng samarali usuldir. Idishlarni yuvishda yoki boshqa ishlarni qilayotganingizda, siz o'zingizning e'tiboringizni ushbu o'simlikka qaratasiz, uning yashnab turganini ko'rib, shubhasiz zavq olasiz.

Qolaversa, oshxonaning ushbu joyida yorug'lik va namlik yuqori. Yana shunga e'tibor qaratish kerakki, yorug'lik, sovunli suvning o'simlik barglariga sachrashiga unga zarar etkazishi, barglarining o'sishi evaziga ishlaringizni bajarishingizda noqulayliklarni keltirishi mumkin.

Tabiiy gaz, devordagi plitalar o'simliklarning rivojlanishi uchun hech qanday salbiy ta'sir ko'rsatmaydi. Faqat nimjon ildizli o'simliklar u sharoitda rivojlanishi qiyin. Biron-bir o'simlikni xonaga joylashtirishdan oldin yaxshilab o'ylang, chunki eshikning ochib yopilishi, uyning haroratini keskin o'zgartiradi, har xil elektr jihozlarning ham foydalanilishi oqibatida o'simlikga salbiy ta'sir ko'rsatadi. O'simliklar esa havoning keskin o'zgarishi oqibatida nobud bo'ladi. Shuning uchun, oshxona uchun o'simliklarni tanlashda chiroyli, ammo arzon va ishonchli o'simliklarni tanlang. Ular bunday xonaning injiqlariga ko'ra ko'proq mos keladi.

Agar g'ayrioddiy idishlarga o'simliklar qo'ysangiz: ko'za, choynak, sopol idish yoki katta mis idishlar va boshqalar, ular faqat sizning oshxona ichki interyeringizni boyitadi. Odatda xonadonlarimizda oshxonalar juda katta emas va shuning uchun fikus kabi o'simliklarning joylashtirilishi bir ishchi maydondan ikkinchisiga o'tishiga halaqit beradi. Agar oshxona katta va keng bo'lsa, bunday joylarda juda go'zal hamda interyerning ko'rkiga ko'rk qo'shadi.

ADABIYOTLAR

1. Abdullayev, A. (2022). Formation of Landshut Territories in the Interior. *EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*, 2(2), 1-4.
2. Abdullayev, A. (2022). Kindergarten Territory Landscape Design. *EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*, 2(2), 5-8.
3. Abdullayev, A. (2022). PRINCIPLES OF USE OF WALL PICTURES IN THE INTERIOR OF ARCHITECTURE OF UZBEKISTAN AND HISTORY OF DEVELOPMENT. *Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development*, 9, 141-143.